

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Feloldó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Iparosok nyugdíjtörvénye.

(G—n) Az iparosok nyugdíjtörvényét már régen sürgetik az iparosok maguk és kell azzal foglalkoznunk mindenféle szempontból a sajtóban is. A kérdés megérleléséhez ebben az ügyben hozzájárulni emberi, polgári és keresztényi kötelesség.

Mert miről van szó?

Arról, hogy iparosaink biztosítsanak rokkantság és baleset alkalmából, valamint munkaképtelenné válva az öregség miatt állandó járadékot élvezzenek, amelyből megélhessenek s tartozásaikat leróhasák.

A mindinkább terjedő elszegényedés ellen való harcnak egy újabb fázisát jelentené ez a törvény. Áldozatot fog ez kívánni nagyon sokat és nagyot minden oldalról, de a hozott áldozat sehol sem hozná úgy meg a maga kamatait, mint ebben az esetben.

Igaz ugyan, hogy ma már, a felvilágosodás terjedésével egyre növekszik azok száma az iparosok közül is, akik magukat különféle egyesületeknél biztosítják. Minden

valamire való iparos igyekszik és igyekezzék is magát és családját addig, amíg lehet, biztosítani.

Csakhogy bármily önzetlenek legyenek azok a társulatok, nekik, hogy célt érjenek, saját egyéni hasznukat is kell keresniök.

És hány biztosító egylet van, mely első sorban csakis erre van tekintettel?

Már pedig nekünk az iparos osztály biztosítása, az ő érdekeinek megóvása a fő, nem pedig a részvényesek osztálya.

Nem fér tehát szó ahhoz, hogy az iparos osztály nyugdíjáról kelle-törvényt hozni, avagy nem.

Mert ha meg nem csinálja ma a nemzet, megcsinálja holnap a szociáldemokrácia. És jó lesz nagyon megjegyezni, hogy az iparosok ma még nincsenek mind a szociálisták hálójában. Ma még lehet az iparos osztály nagy részét megmenteni a terror alól.

De ha összes iparosaink a nyugdíj révén is alá lesznek rendelve ennek a pártbizottsági zsarnokságnak, ha ezzel a törvénnyel is úgy járunk, mint a szociálizmust hatalommá tevő betegségyező pénztárrakkal, akkor nincs mód a nemzetet

a rég ígérgetett szociálista menyor-szág örömeitől megmenteni.

Az iparosok nyugdíjtörvényét is úgy kell tehát megcsinálni, hogy az izgatónak ne jusson egy talpalatnyi tér sem az iparos osztály félrevezetésére és terrorizálására.

Ha pedig nem sikerülne kivinni, hogy ez az intézmény országos szervezet gyanánt működjék, akkor azok, akik a keresztény szociálisták élén állanak, igyekezzenek az ország keresztény iparososztályát ez intézmény megvalósítása érdekében felszólítani és szervezni, míg nem késő, míg van iparos, aki nem tagadja meg Istenét és hazáját.

Ha a szociáldemokraták ez intézményre is ráteszik a kezüket, oly zsarnokságot varrnak iparosaink nyakába, amely alól az állam összes ereje is alig lesz elegendő őket felszabadítani.

Azért kell most a tettek korában gyorsan tervezni és gyorsan cselekedni.

Politikai hírek.

A politikai helyzet. Báró Beck osztrák miniszterelnök, aki tudvalevőleg Buda-

A gomb.

A „Debreczen” számára írta: Zivuska Andor.

- Ki tartja?
- Senki!
- Senki!

— De nem ám! Nem puhult itt meg az agyveleje senkinek, hogy egy gombot tartson...

— Érzéketlen banda! „Gombot! Micsoda gombot”. Ez nem gomb Ez ereklye! Persze Ti! Van is elöttetek szent dolog valami. Ha a Louvre-ban többet mozognátok és mikor ott vagytok kinyitnátok egy kicsit a szemeteket, akkor tudnátok, hogy ez nem afféle közönséges pityke. Tudnátok, hogy ez a Pettenkoffen híres aggharcosán is ott ragyog.

Napoleon korabeli hadi pityke — és a ti agyvelőtök nem akar megpuhulni annyira, hogy érdemesnek lássátok tartani: Banda!

Ezt az épületes szavakat Rinaldó zugta. A szavait követő harsogó kacajt barátai hallották, akik ép úgy, mint Rinaldó: piktorok voltak s a párisi Avenue San Martin-on laktak különböző felbő karcólók ereszei alatt.

A pár beszéd színhelye a Kaffé San Georg, a hol a ragadosra füstlődőtt falak

között, a sápadt gázfény alatt ideges ügynökök kapacitáltak egymást a márvány asztalkák mellett; komor, rendezetlen haju, kopott ruhájú urak itták az abszintot — és Rinaldó társasága kártyázott nap, mint nap egy sarok asztal mellett.

Fogalom zavar elkerülése végett illik megjelenteni, hogy a nagy „Rinaldini”-val piktorunk semmi némű rokonságot nem tart.

A hozzá értők azt állították Rinaldóról, hogy komoly, erős, igazi tehetség.

Ő azonban igen kevéssé vette komolyan magát. Külséjére sem adott sokat.

Szép, sugárzó fekete szemei voltak. Barna olajos arcbőre. Hajlott férfias orra; esinos, fekete bajusza, amit ritkán érintett a rendező kefe.

Hosszu, fényes fekete haja a homlokába tolakodott, amit hatalmas karimájú szürke kalap árnyalt. Rendesen egy nagy szárnyú lódenkabát lógott a vállán. Ennek a nyakánál volt négy gomb; vöröskek katona-pityke. Egy óséről maradt ez a négy gomb Rinaldóra, aki Napoleon gárda ezredében szolgált.

Ezek közül való volt az a leszakadt egy is, amelyet a leborított kártyalaphoz tett Rinaldó: tét-nek.

Az a tény pedig, hogy Rinaldó a piros réz pitykét a kárya mellé tette, két dolgot tett bizonyossá a kacagó piktorhad előtt, hogy Rinaldónak nincs a zsebében egy sou sem és hogy az a leszakadt gomb nem lesz helyére varrva soha!

Azaz még egyet. Az avenue San Martine 22. száma alatt, ahol Rinaldo lakott, egy emelettel lejjebb, egy kis masamódnó lakott.

Szomorú, fehér arcú, mély kékszemű leány. Fehér, mint a lilium és szorgalmas, mint a hangya.

Valahányszor elkopott Rinaldó mester utolsó souja, Lisett, a kis masamódnó leány azt a megfigyelést tette, hogy Rinaldó mester d lol.

Szép, erős bariton hangja csak úgy döngött a folyosón, le, le a leány ablakához. Rendesen heves forradalmi dalok zugtak a csengő baritonban. Ilyenkor Rinaldó az állványa előtt ült és festett.

A műkereskedők, mint a kánya az ürgét, úgy lesték Rinaldó utolsó souját, ha megsejtették, hogy kint van: előállították a megrendeléseikkel — és ilyenkor Rinaldó szóba állt velök.

Mikor a nagy éjszakák jártak (egy-egy

MA! szombaton és hlnap **vasárnap** az első budapesti **női zenekar** valogatott műsorral bucsu-hangversenyt rendez a „Magyar Király” kávéházban. Szíves pártfogót ker Erős Jakab kávé.

MA!

pestre érkezett, megkezdte a kiegyezési tanácskozásokat Wekerle Sándor miniszterelnökkel. Dél előtt tíz órakor kezdtek meg a tanácskozásokat, amelyek igénybeveszik az egész napot. A minisztereken kívül részt vettek benne Popovics és Szerényi államtitkár is, az utóbbi a kereskedelmi minisztérium ezidőszerinti vezetőjének minőségében is.

A tanácskozások, jó helyről vett értesülés szerint nem vezetnek most teljes eredményre, ősszel folytatásuk következik, még pedig Bécsben.

Megirtuk tegnap, hogy a horvát bojkott mozgalom ellen intézkedéseket fognak kérni a magyar termelők. Alkalmunk volt megtudni ebben a dologban egy jelesebb politikusnak a véleményét, aki a kereskedelmi minisztérium ügyeibe be van avatva.

Ez értesülés szerint a kereskedelmi minisztérium tudomást vett a mozgalomról és ha nem is tartja veszélyesnek, mégis tisztában van már azzal, hogy micsoda intézkedéseket tehet ellene. A kormány első sorban, mérvadó módon intést, figyelmeztetést fog küldeni arra nézve, hogy milyen következményekkel járhat a horvátokra az ilyen mozgalom. Ha ez nem használna, rendelkezésre állanak a *szubvenciók*, amelyeket horvát vállalatok élveznek, módjában van a *vasúti áruforgalom* terén is olyan intézkedéseket tenni, hogy a horvátoknak azonnal elmegy a kedvük a bojkottól.

A kormány körében azonban remélik, hogy e rendszabályok nélkül, pusztá figyelmeztetéssel eredményt lehet elérni.

A kiegyezés. A budavári miniszterelnökségi palotában ma délelőtt fél 10 órakor tanácskozásra gyűltek Wekerle és Beck béró miniszterelnökök, Koritovszky osztrák pénzügyminiszter Popovics államtitkár és a szakreferensek. A kiegyezésre vonatkozó tanácskozást délután fél 2 órakor félbeszakították s délután fél 4-kor újból folytatták. Az osztrák miniszterek és szakreferensek még ma visszautaznak Bécsbe.

A debreceni csata évfordulója.

Ünnepségek augusztus 2-án.

— július 27.

(*Saját tudósítónktól.*) Immár 58 éve annak, hogy augusztus 2-án városunk alatt a tulnyomó ellenség tömege győzött a szabadságért sikra szálló 8500 jó magyar honvéd felett.

kép szállítás után) gyakran találkozott a lépcsőházban Rinaldo a kis masamód leánnyal, — mikor Rinaldo aludni jött baba, a leány meg ebédelni indult, de nem vette észre soha, hogy akkor, mikor mellette elmegy a leány, nem olyan átlátszóan fehér az arca, mint máskor.

Az emlékezetes gombaffér után — Rinaldo ismét dalolt.

Késő délutánra járt az idő, narancsszín csikok verődtek az ég alján lombozó fellegekre, mikor letette az eszetet.

Egyet nyujtózott, nyakába kavarintotta a palettóját és kísélt a Szajna partra. Ki, messzire, ahol nem bolyongott senki.

A vasuti hidnál tartott, mikor egy karsu fehérruhás leányt pillantott meg a hidon. A hamvasadó félhomályban nem tudta kivenni az arcát. A következő percben a leány a hid partján tergett és lezuhant a vízbe. Rinaldo megborongott. Öngyilkos, — mormolta, — egy leány!

Aztán hirtelen ledobta a palettóját és egy-kettőre benn termett a vízben... Pár pere alatt kezében volt a bomlott hajjal felfel bukó leány.

Rinaldo kiemelte a vízből, leültette egy kőre és gyöngéden elsimitotta a leány arcából az oda omlott haját.

— Lizett! — mondta meglepődve.

Az alélt leány felnyitotta a szemét, egy kicsit megrezdült és piros lett az arca, mint a rózsza.

— Megakart halni, az én kis szomszédom! — mondta meghatva Rinaldo.

E napot fényes ünnepségek között, kegyeletesen szokta megünnepelni Debrecen közönsége. Az ünnepségeket mint minden évben, úgy az idén is a főiskola kebelében alakult „Magyar Irodalmi Társulat” rendezi, mely erre az alkalomra a következő felhívást bocsátotta ki.

Polgártársak! A magyar szabadságharc egyik szomorú, de mégis dicsőséges napja közeleg! augusztus 2-ika a történelmi nevezetességű Debrecen egyik nevezetes napja.

1849 augusztus 2-ikán 8500 jó magyar vitéz állott szemben városunk alatt a tulnyomó számú 90,000 főnyi ellenséggel. Hiába küzdöttek halált megvető elszántsággal a dicső honvédek, a tömeg győzött a lelkes, de kicsiny honvédsereg felett!

58-szor zöldelt ki a fű azóta a honvédsírok fölött s a főiskolai ifjuság mint minden évben, úgy most is megünnepeli ezt a napot. Kizárandokol az egyszerű honvédsírokhoz, hogy megescokolja azt a rögöt, hol piros honfi vér lépé el a sívó homokat.

Kizárandokol oda, hol dicső elődei harcolának vitézül s hol elesetek hősi módra s most ott nyugszanak örökös hazában.

Kizárandokol porló elődökhöz, e drága hantokhoz, mert honszerelemről, magasztos erényről, ősi dicsőségről beszél e por nekünk.

Jertek azért ti is polgártársak! adjunk kifejezést hálánknak s kegyeletünknek a porló ősök iránt; s hol a szabadságért vértünk omlott, jertek e földet áldani.

Zengjünk dalt azoknak, akik érettünk, a hazáért, ennek szabadságáért küzdöttek s küzdve estek el.

Merítsünk lelkesedést, kitartást sirjokról, hogy tudjunk a hazáért élni s ha kell, meghalni is!

Mert csak így áldhat meg minket a Magyarok Istene!

Az ünnepély sorrendje a következő:

I. A Petőfi-szobornál:

1. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Énekli a Petőfi-dalkör.

2. Emlékbeszéd. Tartja Szabó István hittanhallgató.

3. A szobor megkoszorúzása a Petőfi-dalkör nevében: Borus Béla alelnök által.

4. Az utolsó honvéd. Irta ifj. Vályi Nagy Gusztáv. Szavalja Balla Bertalan joghallgató.

5. Honvédek csatadala. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi-dalkör.

A Petőfi-szobortól ünnepélyes kivonulás a honvéd temetőbe az Egyetértés dal- és zeneegyüttes vezetésével.

II. A Honvédtemetőben:

1. Csatadal. Huber Károlytól. Előadja a Kossuth-dalkör.

2. Emlékbeszéd. Tartja Peleskey Sándor hittanhallgató, a M. I. O. T. sz. i. elnöke.

3. Debrecen sz. kir. város nevében a szoborra koszorut tesz Bészler Károly tb. főjegyző ur.

4. Szentelt hantok. Mosonyi Mihálytól. Előadják a Debreceni és az Egyetértés dalgyletek.

5. A honvéd szobrot a főiskolai ifjuság nevében megkoszoruzza Bán István főiskolai szénior.

6. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Földessy József hittanhallgató.

7. Himmusz. Énekli a közönség.

Gyülekezés a főiskola udvarán, délután fél négy órakor, megkezdődik háromnegyed 4 órakor a Petőfi-szobornál.

Debrecen, 1907 július 24.

A Magyar Irodalmi Társulat.

Este 8 órakor a nagyerdői vigadóban a Petőfi-dalkör ünnepi estélye.

Egyház és iskola.

A tanyai tanítók eskütétele. Csánky Viktor kir. tanfelügyelő tegnap értesítette Kovács József polgármestert, hogy a közoktatásügyi kormány a debreceni községi tanyai népiskolák négy tanítóját augusztus elsejétől kezdve átvette. A tanítók augusztus első napján bejönnek a városba s a tanfelügyelő kezébe leteszik a hivatali esküt.

Négy új állami tanító. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter Csongor Daniél, Molnár Ferenc, Szenes János és Jeney Mihály debreceni tanyai községi elemi-iskolai tanítókat a debreceni állami tanyai elemi népiskolákhoz rendes tanítókká nevezte ki.

A Hadházon elfogott rablógyilkos vallomása

Bevallott mindent.

Krecsányi detektív főnök nyilatkozata.

Hogy történt a dánosi gyilkosság.

Ismét felismerték a bűnjeleket.

— július 27.

(*Saját tudósítónktól.*) A tegnapi nap meghozta a teljes bizonyosságot; a Hadházon elfogott Kolompár József tényleg résztvett a dánosi vérfagyasztó rablógyilkosságban.

Bizonnyítja ezt nemcsak teljesen beismerő vallomása, hanem sok más körülmény, melyek megdöntetlenül igazolják, hogy a hajdumegyei csendőrség helyes uton járt, mikor elfogta a cigánykaravánt, hogy az első feltevés és gyanuok a valóságon alapulnak.

A nyomozás eddigi adataiból tiszta képet lehet alkotni a hurokra került vérszomjas cigánybanda minden mozdulatáról, minden tettéről és menekülésüknek részleteiről. A Lakatos-Kolompár bandák egyesül-

— Meg... suttogta a leány.

— Miért?

— Mért éljen egy leány? ...

— Ha fiatal is, szép is! ...

— Kiért? ...? Miért? Nekem nincs

senkim ...

— Hm... hát hiszen nekem sincs sen-

kim, motyogja Rinaldo.

A leány szemei lecsukódtak és alétan

bukott a Rinaldo karjaira.

Rinaldón valami csodálatos meleg szállt

keresztül.

Egyszerre úgy képzelte, mintha ő egy nagy darab termés aranyat cipelt volna a hátán s ment volna céltalan, össze-vissza; a meglejtődött uton futott, rohant egyre jobban, egyre szaporábban: le-le a mélybe, ahol einyeli az ott terjengő moesár... S most elibe kerül egy virág — és ő megáll.

Ugy érezte Rinaldo, hogy most valami nagyon komoly és okos dolgot kell cselekednie — és megescokolta a leányt.

Másnap este a Caffé San-Georg piktor asztalánál megjelent Rinaldo.

— Bucsuzni jöttem, mondta. Szinte riadtan néztek rá a fiuk.

— Uj életet kezdek ...

— Rini! — kiáltott fel egy kis borzos szőke piktor: — a gombod! Ki varta fel a gombod?

— Rinaldo komoly, méltóságteljes hangon felelt a csodálkozva rámeredő piktoroknak.

— A menyasszonyom!

tek. A banda nyolc ferfitagja elkövette péntek s szombat közötti éjjelen a rablógyilkosságot a dánosi korcsmában. A rablott értéktárgyakon megosztokadtak és ezzel Budapesttől nem messze a banda kétfelé vált. Az egyik menet Kecskemétnek, a másik észak felé menekült, így jutott Hajdumegyébe, illetőleg Hadháza, hol a csendőrök részben elfogták részben elriasztották.

A nyomozás eredményét tekintve lehet konstatálni, hogy eddig legkomolyabb munkát a debreceni, illetve hadházi csendőrség végzett. Az egyik gyilkost, úgy lehet a főcinkost, már a bünyenyítő eljárásnak adta át a csendőrség. Ez Kolompár József, ki, mint megirtuk, bevallotta, hogy résztvett a dánosi gyilkosságban. Ez a vallomás igen fontos és habár némely oldalról cáfolják is, illetékes helyről nyert információk alapján kijelenthetjük, hogy Kolompár-Tuta-Balog József tényleg teljes beismerésben van és töredelmes vallomást tett. Volt alkalmunk ezirányban a csendőrségnél érdeklődnünk és azt a választ nyertük, hogy a „Debreczen” tudósítása minden irányban megfelelnek a valóságnak.

Minden nap újabb bizonyítékot hoz fel a banda bűnösségére vonatkozólag. Tegnap is több fölöttébb érdekes adat sorakozott a nagyszámú bizonyítékokhoz.

Legérdekesebb a dologban azonban az, hogy egész országban dicserik és méltányolják azt az emberfeletti és szép eredménnyel járó munkát, melyet a debreceni szárnyparancsnakság kifejtett, csupán a helyi sajtó egyrésze kicsinyli, csepi, tagadja, cáfolja minden alap, minden indok nélkül, csak azért, mert egyik lapársukat kivéve, amely szintén beszámolt a tudnivalókról, a többi debreceni lapok csak a Debreczenből értesültek a szenzációs letartóztatásról s tudósított is csak a Debreczen küldött ki Hadháza.

Minket a támadás nem érint mert ime az események arról tesznek bizonyosságot, hogy a Debreczen igenis mindenben jól értesült. Hogy lapársaink még ebből is polemiát akarnak szítani, azzal nem törődünk.

Mi személyeskedés helyett, ujságot írunk s a közönséget szolgáljuk, sem fáradságot, sem pénzáldozatot nem kimélve.

Egyébként az ország első detektiv-zsenije Krecsányi Kálmán nyilatkozik. Ez elégtétel lehet a „Debreczen”-nek is, meg a derék debreceni csendőrségnek s annak kiváló irányítójának, Goreczky Vilmos főhadnagynak, akinek megérdemelt kitüntetése bizonyára nem is fog elmaradni.

Krecsányi nyilatkozata ez:

— *Nézetem szerint a hajduhadházon letartóztatott cigány okvetlenül egyik végrehajtója a gyilkosságnak. Va-*

lósággal szerencséje a nyomozásnak, hogy éppen azt a cigányt fogták el, akinél a bűnjелеk voltak. Az ugyanis félig-meddig kétségtelen, hogy a hajduhadházon letartóztatott cigánynál talált óra a meggyilkolt Szarvas Istváné volt. Ezt megerősítik az albertirsai kihallgatások, a meggyilkolt Szarvas korcsmáros nevelt fia s ennek felesége vallomásai, akik a tárgyakat felismerték.

Ami a kitünően értesült fővárosi lapokat, a Budapesti Hírlapot, Pesti Hírlapot stb. illeti, azokat ne sajnálják eme szenzációkkal lemaradt lapársaink, — megválogatják azok a tudósítókat úgy Debreczenben, mint Albert-Irsán, Budapestben is.

Monori csendőrök hadházon.

Csütörtök reggel Varga Károly őrsvezető vezetésével három csendőr érkezett Hadháza, hogy elszállítsák a letartóztatott Monorra és ott szembesítsék a Kecskeméten elfogott gyilkosokkal és megtartsák velük a helyszíni szemlét.

Alighogy megpillantották a monori csendőrök a cigányokat, szinte ámulatuknak adtak kifejezést. Ugyanis a Hadházon elfogott cigányok azonosak azon cigánykaraván tagjaival, amelyet ezek a monori csendőrök Monor határában szombaton éjjel láttak. A cigányok ekkor már a dánosi gyilkosság után menekülőfélben voltak.

A monori csendőrök azonban ekkor még nem tudták a gyilkosságról és miután a cigányokon semmi gyanusant nem vettek észre, jól el verve rajtuk a port, szabadon eresztették.

Ez volt a rablógyilkosok szerencséje, máskülönben az eset után nyomban hurokra kerülnek. Az egyik monori csendőr emlékezett, hogy a bandában lévő egyik cigányleánynak megfogta a fülét, miközben a sárgaréz fülbevaló a kezében maradt, amit a cigányok eltávozása után eltett. Tegnapelőtt Hadházon legnagyobb meglepetéssel tapasztalta, hogy Hadházon elfogva van egy cigányleány, kinek fél füllőfüggője hiányzik, a másik pedig azonos az ő kezében levővel.

Ezekből aztán bizton meglehetett állapítani, hogy a cigányok jártak Dánoson. E fontos körülményt még Hadházon jegyzőkönyvbe foglalták a monori csendőr vallomása alapján, aztán pedig az egész cigánynépet vonatra ültették és Monorra szállították.

Mit vallott Kolompár.

Sok mindenféle kósza hír, cáfolatnak további útját be akarván vágni, tudósítónk felkereste a debreceni csendőrparancsnokságot, ahova már ezirányban beérkezett a hivatalos jelentés.

Készséggel adott választ kérdézősködéseinkre és mindenben megerősítette azokat az adatokat, melyeket már tegnapi tudósításunkban hoztunk.

— Hány éves lehet az elfogott Kolompár? — kérdezte tudósítónk.

— 20–22 éves. Eppen tegnap sikerült megállapítani nevét.

E szerint Kolompárt nem Balog Józsefnek hívják. Ezeket a neveket szükség szerint felváltva is használja.

— Mit vallott ez a Kolompár?

— Nem is hittük, hogy olyan szép vallomás tesz. Elmondott ez mindent apróra. Az igaz, sok időbe került, míg vallomásra tudtuk készíteni.

— Mik vallomásának a főbb részletei.

— Az, hogy a Lakatos és Kolompár familia szövetekezett a dánosi gyilkosságra. Az egész karaván felvonult ekkor a dánosi erdőségekre. A banda férfi tagjai számszerint nyolcan felkeresték Szarvasék korcsmáját. Bont az ivóban bort rendeltek. Szarvas István gyanutlanul hozott ki nekik pár üveggel, mit csakhamar elfogyasztottak és újra italt kértek.

Mikor Szarvas hátat fordítva nekik bo-rért ment, az egyik cigány belélt, mire Szarvas elesett. Erre reá rohantak a cigányok és agyba-főbe verték és legyilkolták az egész családot, valamint később a Szarvasék segítségére siető kocsis legényt.

— A leányon ki követhette el a merényletet? Nem-e ez a Kolompár, kit Hadházon fogtak el? Talán ez a legfiatalabb?

— Azt nem lehetett ezideig megállapítani. A gyilkosok valamennyien fiatalabb koruk. Idős ember egy sines közöttük.

— Az elfogott asszonynepek melyik cigányfamiliából valók?

— Szintén a Lakatos és Kolompár familiából.

— Az asszonyokat nem is hallgatták ki?

— Nem érdemes azokkal vesződni. Ugy sem lenne egy igaz szavuk sem. Mikor kérdeztük tőlük, hogy kinek van valami mondanivalója, akkor se felelt egyik sem.

— Most már Monoron maradnak a cigányok.

— Igen. Ami tevékenységünk jóformán ezután csak a három megugrott cigány felderítése lesz.

— Hát azokat aztán nem fogták el még?

— Fogtak el három cigányt, de nem bizonyos még, hogy azonos-e a bandával.

A kémnő.

Nem utolsó nyomozó fogás a csendőrök részéről az, hogy a cigányok buvhelyeinek felkutatására kémnőt alkalmaznak. Ez a rendszer ugyancsak bevált, mint a következmények igazolják. A cigánynő naponként bejárja az országutakat és ha valami gyanus dolgot vesz észre, azonnal jelenti a legközelebbi járőrnek. Tegnap is megjelent a kém, az egyik járőrnél és elmondta, hogy az észak felé elmenekült cigányok egy cigányfiút küldtek visszafelé azon az uton, hol elfogták a bandát, avégből, hogy kikutassa, mi történt a kelepcébe került cigányokkal. Azonnal járőröket küldtek ki a cigányfiú küldönc elfogatására, mi azonban ezideig nem járt eredménnyel.

A bűnjелеket ismét felismerték.

Budapesti tudósítónk jelenti: A Hajduhadház környékén elfogott cigányoktól elszedett tárgyakat Mik Vilmos debreceni csendőrőrsvezető és Fülöp János csendőr ma kivitték a dánosi csárdába, ahol az áldozatok hozzátartozói a tárgyakban ráismeretek a szerencsétlenek holmijára.

Délután három óraker érkezett meg Albertiirsára Mik Vilmos debreceni őrsvezető, Fülöp János debreceni csendőrrel. A tárgyak között amelyeket a csendőrőrsvezető magával hozott, volt egy fekete tula-ezüst óra, egy hosszú, lapos szemü arany óralánc, egy pár apró kék-köves füllőfüggő, melynek egyikéről a csüngő elveszett, továbbá egy fekete zsebkés, egy nagyobb zsebkés, egy hét milliméteres revolver és egy dohányzacskó.

A debreceni csendőrök kocsi- rra ültek s átmentek négy órára Dánosra, ahol akkor már nagy tömeg vette körül a csárdának feketén meredező falait. A nyomozó csendőrök bementek a csárda ivójába s Marginean János nagykatái járőr-mester sorra előállította az áldozatok hozzátartozóit és ismerőseit.

Elsőnek Szarvas János buda-

pesti lakatost hallgatták ki, aki a megölt koresmárosnak nevelt fia volt. A beteges embert ülve hallgatták ki. Mik Vilmos őrsvezető kérdésére elmondotta, hogy a gyilkosság előtt egy héttel ő egy fekete tula órát vett Szarvas Istvánnak. A hozzávaló aranyláncot is ő csináltatta, de az már régi volt. A függőt is leírta. Mikor az őrsvezető előhuzta zsebéből a tárgyakat, Szarvas János felugrott ülő helyéből és fölkiáltott:

— Ez az! Ezt vettem!

A kihallgatást vezető őrsparancsnok ekkor egy törött kis zseb-tükröt mutatott föl, amelynek fedőlappján a király arcképe van.

Szarvas János azonban a tükrökre kijelentette, hogy nem ismeri. Éppen félre akarták tenni a kis tükröt, amikor az egyik jelenlévő csendőr, Serdült Károly, aki a nagykátái őrsön állomásozik, megszólalt, hogy a tükröt ismeri. Rögtön vallomástételre szólították fel.

— Két hónappal ezelőtt — ugyanond — ezen a vidéken nyomoztam s közbe a csárdába betértem egy kis pihenőre. A bajuszomat fel akartam kötni s akkor tükröt kértem. A Szarvas kiasszony kihuzta a zsebéből ezt a tükröt azzal, hogy csak azt adhatja. Határozottan emlékszem, hogy ez volt az a tükrő. Az üvegjébe még bele is karcolta a nevét.

Nagy meglepetést keltett a csendőr vallomása s az őrsvezető nyomban a tükrőbe karcolt nevet kereste, de a tükrőnek az a része törött volt.

Ezután a kis kitérés után folytatták Szarvas János kihallgatását, aki a holmi között ráismert még a csárdás revolverére és egy régi toalett-tükrő kis gyertyatartójára.

Szarvas Jánosné, a lakatos felesége volt a következő tanu. Kissé elhízott fiatal asszony, talpig feketében lépett be az alacsony menyegyzeti ivóba. Az őrsvezető megkérdezi az óra és a lánc dolgában. Az asszony megismeri és látszik arcán a megdöbbenés. A fülbevalóra kerül a sor. A nyomozás érdekében az őrsvezető kis cselhez folyamodik.

— Milyen volt a leány fülbevalója? — kérdezte.

— Kis négyszögletes, világos kék kővel kirakott függő, alul 3 kék köves fityegővel, — volt a válasz.

Az őrsvezető ekkor elővette a törött fülönfüggőt, amelynek a kis fityegője hiányzott.

— Ugy-e, ez volt az? — szólta az asszonyra.

— Nem, — volt a leghatározottabb válasz.

— Talán ilyenféle, hangzott az újabb kérdés és az őrsvezető kezében megcsillant a teljes fülönfüggő.

— Ez az! Ez az! — szólta határozottan az asszony. Megismerem, mert az enyém éppen ilyen.

A határozott válasz szinte megnyugtatta a kihallgatásnál jelen volt tanuk és csendőrök lelkiismeretét s most már mindenki biztosra veszi, hogy a holmit az igazi rablóktól szedték el. Ezután még leírta az asz-

szony azt a kis fekete kést, amelyet mindig ő csomagolt az elemózsiás kosárba, a mikor a meggyilkolt leány Budapesten járt. Az asszony a cigányoknál talált revolverben is Szarvas János fegyverére ősmert, amelyet mindig szekrényének tetején tartott.

Heisler Erzsébet, egy tizenhét éves írsléány lépett most a csendőr elé. — Őt is alaposan kikérdezte a csendőr, hogy a szomorú véget ért leány fülönfüggője milyen volt. A pontos leírás után az előbbi jelenet megismétlődött s a kis barátó szeme könnybeborult. Alig tudott szólni, amikor az őrsvezető fölhiyta, hogy írja le azt a kis kést, amely állítólag a csárdásgazda leányáé volt. A leány elmondta, hogy a fekete nyelű kés fogóját picike kis szív-alak díszítette.

A leírás után az őrsvezető fölmutatta a kést s a jelenlévők a leírás után azonnal ráismertek a keresett kése.

Vrana István volt a következő tanu, aki csak az elrabolt láncot ismerte meg, amelyet tavaly a szüretben látott utóljára a meggyilkolt csárdásgazdánál. Kalmár Vilma, aki Szarvas Teréznek volt barátnője és távoli rokona is, a fülbevalót ismerte meg.

Megindító jelenet volt, amikor Pagányi Pál, tejeskocsis özvegye, lépett a szobába. A kisirt szemü menyecske karján egy alvó csecsemő pihegett. A kérdésre az asszony tétozáva felelt. Nem ősmert meg egyetlen bünjelet sem, az ura holmijából nem volt köztök semmi. Kést az ura soha sem hordott magával.

Még négy tanu következett. Sándor Péterné, a ki járatos volt a csárdásokhoz, megismerte a fülönfüggőt és a láncot. Kopp Etel, a szerencsétlen sorsu leány legjobb barátnője a függőben megösmerte az ékszer, amit annyiszor megirigyelt. A másik barátnő, Pilik Gyuláné, szintén könyezett, amikor az ismert függőt neki megmutatták. Az utolsó tanu Kovács Lajosné volt, aki az elrabolt óraláncot ősmerte meg.

Ezzel véget ért a tanuk kihallgatása. A csendőrök visszatértek Albert-Irsára, a honnan a kilenc órai vonattal Monorra utaztak, mert értesítést kaptak, hogy a Hadházon elfogott cigányokat délután hat óra harminc perckor egy próbavonat Monorra vitte.

Hivatalos jelentés a bünjelekről.

Mick, a kiküldött csendőrőrsvezető a bünjelek felismeréséről a következő táviratot küldötte a debreceni szárnynak:

Jelentem, hogy ma délután Albertirsára érkeztem, onnan előfogattal Dánosra, gyilkosság színhelyére. — A meggyilkolt fiát feleségével megtaláltam, kiket bünjelekre vonatkozólag kihallgattam.

Ezek az ott lévő több tanuval egybehangzóan az órát az apjának, a fülbevalót a leány testvérének, egy kis fekete kést és a revolvert szintén az apa tulajdonának ismerték fel. En holnap az orvosi véleményt megszerzem és a déli vonattal utnak indulok.

Hivatalos jelentés az elfogatásról.

A „Debreczen“ tudósítója tegnap reggel kiutazott Hadháza, hol a nyomozást Ballács járásörmester vezeti. Ballácsról különben valóságos legendák keringenek a hajdu városokban; ügyességénél csak testi ereje nagyobb.

Beszélik, hogy mintegy tíz évvel ezelőtt másodmagával győzelmesen szembe szállott 70 tagu cigánykaravánnal. Sok nagyobb bünrészből vezette már eredményesen a nyomozást.

Ballács örmeester — mint már megirtuk — Pfeiffer százados, budapesti szárnyparancsnoktól kapott paraneshoz híven Monorra szállította az elfogott karavánt. Egyben jelentést tett a felügyelőséghez, melyben a nyomozás fejleményeit jelenti.

A jelentés szerint a dánosi rablógyilkosságnak szereplői, a kóbor cigányok összesen tizennégyen vasuton folyó hó 22-én mentek Teglásra, közöttük öt férfi és néhány asszony.

A vonaton a csendőr nyomozás elől tovább utazott még három férficigány, kik a gyilkosságban szintén résztvettek.

A hivatalos jelentés kiemeli, hogy Csordás járásörmester a nagykállói parancsnok személyesen ismerte az egész cigánykaravánt, melynek tagjai mindnyájan Nyaki születésűek és a Bundi-Balogh családból valók. Az elmenekült cigányok a nyiregházi Basahalom és Tokaj határaiba menekültek és valószínűleg ott bujkálnak, nincs kizárva, hogy a Lengyelországban tartózkodó rokonaihoz menekültek.

Az elfogott cigányok közül a Kolompár Balogh József nevű cigány jóformán megismételte amit megelőző napi kihallgatása alkalmával Ronyai őrsvezetőnek vallott, hogy ugyanis ő a dánosi gyilkosságnál jelen volt, de nem gyilkolt, hanem azok vérengzettek, akik elmenekültek. Felismerték a cigányokat a Pestről lejtött csendőrök is.

Eddig van a hivatalos jelentés, mely igazolja tudósításainknak minden sorát.

Elfogták a másik két gyilkost.

Nagykállóból tegnap éjjel a következő szenzációs táviratot kaptak a debreceni csendőrszárnay:

Csendőrség

Debrecen.

Nagykálló határában járőrök két cigány férfit fogtak a Kolompár Balogh karavánból. Dánosi gyilkosságban részesek, megállapítva. Hadháza kisérték fedezetel. Csordás járásörmester.

A távirat nagy élénkséget keltett a debreceni csendőrségen Árnik járásörmester nyomban megtette a szükséges intézkedéseket.

Ujabb cigányfogás.

Az elmenekült rablógyilkos cigányok utáni hajszát mindenféle óriási apparátussal folyik, mit bizonyít az is, hogy egymásután fogtak el kóbor cigányokat. Tegnap késő délután Nagykárolyban elfogtak a csendőrök egy öt tagu cigánybandát és Hadháza kisérték. Fölötte gyanus, hogy a cigányoknál hatezer korona papírpénz volt.

Városháza és vármegye.

A községi iskolaszék ülése. Debrecen város községi iskolaszéke e hó 31-én, szerdán délután 4 órakor ülést tart, melyen folyó ügyeken kívül a gazdasági ismétléskola 1908-ik évi költségvetését tárgyalja. Ugyanitt kerül szóba az is, hogy a községi tanyai iskoláknak az állam részére leendő közeli átadása minő módon történjék. Az átadáson a várost Oláh Károly közművelődési tanácsos fogja képviselni, ki leltár mellett adja át az iskolákat Csánky Viktor kir. tanfelügyelőnek.

A szegényügyi bizottság e hó 30-án kedden délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen Oláh Károly elnöke mellett a városi szegényház folyó ügyeit tárgyalja.

A jövő évi költségvetés. A város ügyosztályaiban szorgalmasan folynak már az 1908. évi költségvetés előkészítésének munkálatai. Az ügyosztályok a maguk rész-költségvetéseiket augusztus közepéig terjesztik be a polgármesterhez. A költségvetési tervezet a szeptember vagy októberi rendes közgyűlés elé kerül.

A muzeumi szabályrendelet. Jelenítettük tegnap, hogy a jog- és pénzügyi bizottság a napokban ismét összeül s ülésein több folyó ügyön kívül a muzeumi szabályrendelet tárgyalását is befejezi. Mint ujabban értesülünk, Vecsey Imre főjegyző a bizottságot hétfőn délutáni 4 órára hivta össze üléské.

**LEGSZEBB
PANAMA ÉS
SZALMAKALAPOK
FEKETÉNÉL.**

Egy fatelep lángokban.

Nagy tűz a Hatvan-utca végén.

Tizenötezer korona kár.

— július 27.

(Saját tudósítónktól.) Veszedeles tűz pusztított tegnap Debrecenben, a Hatvan-utca végén, hol egy fatelep gyuladt ki és esett áldozatul a romboló elemnek.

A tűz veszedeles voltáról kellő fogalmat nyújt az, hogy a tüzőltők a huszárokkal vállvetve közel hat óráig óriási erőmegfeszítéssel dolgoztak, hogy lokalizálhassák a mindjobban el-el harapódzó tüzet.

A tűz Stark Márton fakereskedő Hatvan-utca végén lévő fatelepén ütött ki egy körülbelül 40—50 négyszögöl területű farakásban, mely padlódeszkából és más könnyen gyuladó fanemüekből állott. Pár perc alatt lángokban is állott az egész farakás.

Még mielőtt a tüzet telefonon jelentették volna délután pont negyedháromkor a Nagytemplom toronyóra a Rákóczi harang félrevesztésével tüzet jelzett. A tüzőltőség a vett értesítés után teljes erővel kivonult és a helyszínre megérkezve óriási lángoszlopban találta a fatelepet, mely a Hatvan-utcai kis állomás tőszomszédságában van, úgy

hogy az állomás is veszélyeztetve volt.

A tüzőltőség Szikszay Gyula fő- és Morvay Sótér parancsnokok vezetésével azonnal az oltáshoz fogott és csak az erélyes intézkedéseknek s a megfeszített munkának köszönhető, hogy a vízhiány dacára a telep legnagyobb részét megtudták menteni.

A tüzhöz különben a közeli honvéd huszárlaktanyából kivezényelték három század huszárt, kiknek egyrésze a rendre ügyelt fel, másrésze az oltásnál segédkezett. A derék huszárok is erősen dolgoztak. Csupán egy nyitott kútból nyerhették a vizet, a rendes módon szállítani igen nagy időbe került volna, 5—6 huszár beszállott a kutba és úgy adták föl egymásnak a vizes kantákat. A huszárokat báró Massburg Károly és báró Lehel főhadnagyok vezették és ő maguk is igen elismerésre méltóan vették ki részüket az oltásból.

A tűz csillapultával a huszárokat bevonták. A tüzőltőség egészen este nyolc óráig dolgozott az oltásnál és csak ekkor vonult be erős tüzőrség hátrahagyásával.

A fatelep a pusztulás képét mutatja; a kár meghaladja a 15 ezer koronát, mely azonban biztosítás útján megtérül.

Irodalom.

(Kazinczy-émlék Érsemjénben. A Ér-Semjén község még a múlt század közepén emléket emelt nagy szülöttjének, Kazinczy Ferencnek. Ezt az emléket azután 1873-ban csinos parkkal, kerítéssel vették körül, melyekre a szükséges pénzt Végre János, ottani református lelkész teremtette elő. Az évek során azonban alaposan megromlózott a szerény kis emlék. Most végre nagy nevéhez méltó, diszes emléket kap Kazinczy Ferenc. Ugyanis Fráter Loránd huszárkapitány, az ismert dalköltő, aki szintén a község szülötte, a saját költségén Horvay János szobrászművésszel elkészítette Kazinczynek kétszeres életnagyságu mellszobrát. A szobortalapzat és a tér rendezése céljából Végh József a Magyar Tudományos Akadémiához fordult, melynek elnök: Berzeviczy Albert titkos tanácsos és főtítkára: Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos készséggel adtak helyet a jogos kérésnek. Megbízták egyúttal Jónás Károly gondnokot haladéktalan végrehajtásával. Jónás Károly már lenn is járt Ér-Semjénben, ahol utasításai alapján nyomban hozzáfogtak a tér rendezéséhez. Az ünnepélyes leleplezés szeszettel lesz s arra meghívják a kormányt, az országgyűlés mindkét házát és az ország összes tudományos és irodalmi társaságait. Ugyancsak terbe van véve, hogy Kazinczy szülőházát emléktáblával jelölik meg s azt a szoborral egyidejűleg fogják leleplezni.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... léposó-folyosóján. Telefon 412 ...

Tíz éves öngyilkos.

Életunt gyermek.

Felakasztotta magát.

— július 27.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő körképe társadalmunknak az, mikor az újságok 8—12 éves gyermekek öngyilkosságáról számolnak be. Már pedig visszariasztó módon, nap mint nap előfordulnak olyan esetek, mikor még az értelem teljes viláosságával nem ismerő gyermekek dobták el maguktól azt az életet, melyet jóformán nem is ismernek.

A napi krónika pedig ismét egy ilyen esetről számol be. Tíz esztendő legényke unta meg az életet és itélte magát kötél általi halálra.

Varga Imrénének hívják a szerencsétlent, jómódu hajdusámsoni szülők gyermeke, mostanában töltötte volna be a tíz életet.

Az utóbbi időben a flu igen szomorú, szinte kétségbeesett volt. Valami annyira elkésztette, hogy tegnap reggel hozzátartozói távollétében felakasztotta magát.

Tettét későn vették észre, későn arra, hogy megmenthessék és az előhívott orvos is már csak a beállott halált konstatálhatta.

Hogy mi vitte a fiúcskát az öngyilkosságra — nem tudják. Levelet nem hagyott hátra, miből meg lehetne állapítani végzetes tettének indító okát.

Az esetet bejelentették a debreceni ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

— **Népkönyvtárak Hajdumegyében.** A Délmagyarországi Közművelődési Egylettől tegnap átirat érkezett Hajdúvármegyéhez. A D. M. E. elnöksége kéri az alispánt, hogy az összes hajdumegyeyi községeket rendeletileg szólítsa fel népkönyvtárak kérelmezésére. A D. M. K. E. készséggel s ingyen ad minden községnek és nép- meg gazdakörnek gazdag népkönyvtárt. Pákozdy Sándor főjegyző utasította a főszolgabírák útján az összes községeket, hogy haladéktalanul hozzanak a kérelmezés dolgában határozatot s azt terjesszék be jóváhagyás végett a megyéhez. A könyvtárakat aztán a D. M. K. E. e törvényhatósági jóváhagyás után nyomban utnak indítja.

— **Anyirbátor—debreceni vasút.** Tegnap folytatták s fejezték be a debrecen—hajdusámsón—nyirbátori vasút közigazgatási bejárását, melyen Debrecen város képviselőin kívül a bizottság valamenny tagja s a szabolcsmegyei érdekeltség képviselői jelentek meg. A bizottság elkészítette az egész bejárás jegyzőkönyvét s fölterjesztette a kereskedelemügyi kormányhoz, melytől egyidejűleg az építési engedélynek a törvényhozástól való kieszközlését is kéri.

— **Egy derék erdőőr halála.** Debrecen városának egyik legderekabb alkalmazottja hunyt el szerdán délután. Deák József erdőőr, ki régebben huzamosabb ideig, mint rendőr szolgálta a várost. Deák mindig lelkiismeretes, buzgó ember volt, tulajdonosa az esüt érdemkeresztnek is, melyet rendőr korában egy embernek a tüzből élete koc-

káztatásával való kimentéséért kapott a királytól. Deákot ma temetik el Debrecenben. Végtisztességtételén az erdőőrök testületileg jelennek meg.

— **Elakadt vonat.** A Debrecenből tegnap délelőtt 11 órakor Hajdúböszörmény felé indult motorosvonat a vásártér közelében elakadt. Az utasok egyrésze, mivel a segélymozdony csak órák múlva érkezett a helyszínre, lemondott az elutazásról s visszaért a városba. A motort elakadását a géprészek elromlása okozta.

— **Egy napos sztrájk.** Tegnap Stegmüller Árpád-féle téglagyárban nyolc munkás abban hagyta a munkát. A részleges sztrájk tegnap már véget is ért, kölcsönös méltányossággal.

— **Halál a szekér alatt.** Nyirlugosról jelentik, hogy Lukács Sándor 2 éves gyermek tegnap az utcán játszott, mikor egy terményszállító kocsi, melynek lovai megvadtak, elgázolta a kis csöpséget. A gyermek rögtön meghalt. A kocsis ellen megindították az eljárást.

— **Felgyújtották a házat.** Lelketlen bosszuálló kezek tegnap éjjel felgyújtották Rác Jánosnének a böszörményi ut szélén lévő tanya házat, mely földig leégett. A kár 500 korona. Tűz bosszu műve. Az ügyesség vizsgálatot indított. — A tettesek kézrekerítésére nyomozás indult.

— **Égő kisleány.** Nyiradonyból jelentik nekünk, hogy Tar Imre pusztaguthi 6 éves leánya a pitvarban levő tüzhelyhez ment melegedni, ott egy kipattanó szikrától a ruhája tüzet fogott. A kis leány ijedtében ki futott az udvarba, ahol eszméletlenül összeesett. A segítségére siető apja csakhamar eloltotta a tüzet, de a szerencsétlen kis leány oly égési sebeket szenvedett, hogy míg az orvos odaérkezett, akkorra meghalt.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Lebovits András izr. 13 hónapos, Demjén Erzsébet r. kath. 1 napos, Kerekes Zsuzsanna ev. ref. 5 napos, Apris József ev. ref. 56 éves, Sárándi Erzsébet ev. ref. 16 hónapos, Szabó János ev. ref. 10 hónapos.

x **Ritka alkalom.** Julius 31-én ki kell, hogy költözzek a bolt helyiségből, így már csak 5 napig tart a felöltök, blousok eladása. Egyenkint vagy egy tömegben potom árban lesz eladva Darvas Ede volt helyiségében. A berendezés is eladó.

x **Nem kell most már,** hogy hirdessek, mert aki egyszer nálam vásárol az feltétlenül hozzám küldi jó barátját vagy ismerősét, mert meggyőződött róla, hogy nálam a legszebb uri divat cikkeket, legjobb minőségű színes ingeket nyulszőr, puha és kemény kalapot, női és férfi Panamákat, 40 százalékkal olcsóbban lehet beszerezni, mint bárhol ezen olcsó eladás állandóan tart, mert elvem nagy forgalom, kevés haszon. Nyakkendő király főposta mellett cégvezető Rózsa Lajos.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

.) **A szerelmes leány.** Budapestről jelentik: Wein Margit még egészen fiatal leány, mégis megunt már az életet, amelyből mindenáron szabadulni akar. Szerelmes

és csalódott, elhatározta, hogy meghal. Lement az országház elé és a Dunába ugrott. Zsurján Sándor hajókormányos meglátta, utána ugrott és a hajánál elkapta. De a leány mindenáron szabadulni akart, a mentő kezeibe lábaiba csimpaszkodott, úgy hogy végre ezt a vízbefulladás veszedelmének tette ki. Végre Horváth Ferenc és Bitó Ferenc hajóslegények segítségére siettek és mindkettőjüket kimentették. Az izgalmas életmentésnek sok nézője akadt. A leányt a mentők a Rókus-kórházba szállították.

.) **Aki automobilon utazik.** Budapestről jelentik: Ráday Molnár Miklós bécsi magánzó automobilon utazik. A Rákóczi-ut és Munkácsy-utca sarkán a 980. számú automobilal elgázolta Kolozsvári Siegfriedné gázgyárigazgató nejét, aki csak könnyebb sérüléseket szenvedett és kocsiba ülve lakására vitette magát.

.) **Megint telefondrót.** Amíg a csendőrök országsherte a cigányokat fogdossák össze, addig a telefon- és táviratvezetékek őrizetlen maradnak, a dróttolvajoknak pedig aratásuk van. Az éjjel Soroksár és Taksony között a vasut mentén haladó állami távbeszélő vezetékéből, a 12. és 14. számú oszlopok között ismeretlen tettesek 80 méter hosszú bronzhuzalt vágtak le és loptak el, ezzel a távbeszélő vezetékét lehetetlenné tették. 500 méter hosszú bronzhuzalt vágtak le és loptak el továbbá Solymár és Üröm, a 10. és 14. oszlopok között és a vezetékét üzemképtelenné tették.

Távirat és telefon.

A kiegyezés.

Budapest, július 26. A kiegyezési tárgyalásokat ma este 6 órakor bezárták s az őszig nem is fogják folytatni. Az osztrák szakfériak még ma este Bécsbe utaznak.

A japán—koreai egyezmény.

Szöul, július 26. A japán—koreai egyezmény megszünteti a koreai kormány mellé kirendelt japán tanácsosok állásait. Így a pénzügyi hivatalban is, mely állást eddig Megata töltötte be és aki most már koreai hivatalnokká vált. Ez az állámszüntetés a bírói intézményre is vonatkozik, amelynek ellenőrzésére csak rövid idő előtt érkeztek ide Japánból az egyes tartományok élére kirendelt tanácsosok. Mint hírlik, Japánnak az a terve, hogy Koreát fokozatosan veszi ellenőrzés alá, mert kevés a rendelkezésre álló alkalmas hivatalnok. Ezzel szemben tisztában vannak annak a szükségességével, hogy a koreai hadsereget sürgősen és teljesen Japán fenhatósága alá kell helyezni. Ugy hiszik, hogy Hazevaga tábornok a koreai hadsereg vezérkarába fog belépni.

Elhunyt 48-as tábornok.

Philadelphia, július 26. Figyelmessy 48-as honvéd tábornok ma itt 96 éves korában, végegyengülésben meghalt. Az elhunyt Kossuth Lajossal ment ki Amerikába s Kossuthnak bizalmas jó barátja volt. A philadelphiai magyarok fényes temetést rendeznek az elhunytnak.

Az orosz zsidók sorsa.

Berlin, július 26. Pétervárról jelentik: Még az orosz-japán háború idejében, Plehve belügyminiszter, kit később meggyilkoltak, körlevelet bocsátott ki, melyvel a zsidók további kiutasítását olyan helységekből, hol jogtalanul telepedtek meg, megtiltotta. Mint-hogy ennek a körrendeletnek az érvényessége a napokban lejárt. Stolypin miniszterelnök azt a javaslatot terjesztette a minisztertanács elé, hogy a rendelet érvényességét olyan zsidókra nézve, kik orosz stílus sze-

rinti 1916 augusztus elsejéig valahol jogtalanul megtelepedtek és családos, valamint önálló háztartással bírnak, hosszabbítsák meg. A kormány ezt a javaslatot elfogadta, úgy, hogy Stolypin az erre vonatkozó körlevelet a kormányzóknak a napokban megküldhette.

A gyilkos gazdász.

Nagyvárad, július 26. Ez év április 7-én Jámor András törvényszéki irnokot a Rákóczy uton leszurta Hevesi Ákos kolozsvári gazdasági akadémiai hallgató. Ez ügyben ma itélkezett a törvényszék s Hevesi Ákost 4 évi börtönrre ítélték, míg Békési Jenő ügyvédjelöltet, aki tudott a gyilkosságról, felmentette a bűnpalástolás vétségének vádjá alól.

Egy örült rémtette.

Berlin, július 26. Az unta den Lindenen egy örült 4 gyermeket több késszurással megölt. A rendőrség az elmenekült örült kézrekerítésére hatezer márka jutalmat tűzött ki.

Elfogták a csongrádi rabló-gyilkost.

Csongrád, július 26. Néhány hét előtt jött a borzalmas hír Csongrádról, hogy a csongrádi keresztény szövetkezet malmát, amelynek Hegyi Antal az igazgatója, kirabolták, a pénzszekrényt elvitték és a malom éjjeli órét kegyetlenül meggyilkolták. Sürgöny jelenti ma Csongrádról, hogy a rablógyilkosság főtettesét ma ott, Igri József cigány személyében elfogták. Hambeck járási csendőrszervező ügyesen kiszelt terve vezette nyomra a csendőröket.

Leszurta a kedvesét.

Szatmárnémeti, július 26. Dubruba Mária megígérte Trebics Mihálynak, hogy neje lesz, de csak hitegette a legényt. Trebics megelégedte a leány csalfaságát s ma 18 késszurással megölte.

Japániai és amerikaiak.

Brest, július 26. A Tenessce és Washington nevű amerikai cirkáló elindultak Newyorkba. Mikor a japán hadihajók előtt vonultak el, az amerikai zenekarok a japán nemzeti himnuszt játszották. A japán hadihajókról trombitaszóval üdvözölték az amerikai zászlót.

London, július 26. A Daily Chronicle jelenti Washingtonból: A hadügyminiszterium elrendelte, hogy az erődítési munkálatokat a Fülöp-szigeteken lehetőleg siettetni kell. A hadügyminiszterium ebben az esztendőben másfél millió dollárt fordít parti erődökre, útegekre, tengeri aknákra, fény-szórókra stb. — További összegeket erre a célra összel, amikor a kongresszus összeül, fognak megszavazni.

Törvényszék.

§ **Uj albiró.** A király Fürt Imre szatmári járásbirósági jegyzőt a derecskei kir. járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérmű, angol ruha-vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosószékely férfiruha szövet
Óriási szőnyegraktár.

536

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban.

"HUNGÁRIA" kéveket 100 drb. 5 kor,

Kivánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötésznő
intézete DEBRECZEN,
(Kossuth-u. 27. sz.) 526,

"IKSIA GYÖNGYE"

teljesen elűt az arc és kézápoló szerektől eddigi összes amennyiben fokozott mértékben nyújtja azok előnyeit anélkül, hogy azok kellemetlen sajátágaival is bírna. Azonkívül nem ragadós, nem zsiros és a bőrről hamar elpárolog

Iksia gyöngye

néhányszori használat után fehériti és finomítja a bőrt annak bársonyságát kölcsönöz, azonkívül legjobb szer szeplő, májfoltok, pattanások, miteszerek és a bőr minden bántalmait ellen 1 üveg ára 1 és 2 korona.

A szer ártalmatlanságáért szavatolunk.

Iksia szappan 1 kor. Iksia puder 1 kor. 50 fil.

BEAUFORT & Cie PARIS, 113. Rue Amelot.

DEBRECZENBEN kapható:

Tóth Béla és Grosz Nagy Ferencz gyógy-szerészek, Mentze Henrik, Ott Károly, Hajdu József, Reiner Mór divatruház, Nagy András kesztyűs, Rác Herman és Jóska és Jóna drügoériákban. 511

Villamos világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel a

GANZ-féle VILLAMOSSÁGI R. T.

debreceni építészeti irodája (Piac-utca 72.) által készíttetnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világító testek, csillárok és szerelvények dúsz vászlasztéka. 530

VÁSZON ÁRU

fehérműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt-étkező- és aszur kávéterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölkendő, és nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló-köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatsebkezők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Pergeltkáv

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Pétegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörköldéjén

állítható elő. 585

Tessék próbát tenni!

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beklüditik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

A Darvas-féle bolti berendezés eladó. Piac-utca 24. sz. 627

Női kalap elárúsító nő, kiváló ügyes csinos alak, ki e szakmába már alkalmazva volt. Női kalap készítéshez is ért ajálkozzon a „Nyakkendő Király”-hoz Debreczen. 626

Házgondnokság. Felkéretnek mindazok, kik a Széchenyi-utca 50. és Arany János-utca 59. sz. házaknak évi 4844 korona házbérbéjvedelmét beszedni és a házakat gondozni óhajtanák, hogy írásbeli ajánlataikat Arany János-utca 59. sz. alatt a háztulajdonosnál f. hó 29-ik napjáig sziveskedjenek beadni. Gondnoki díj a háznak jókarban tartását, tehát a kisebb javítását is beleértve, a beszedett és beszolgáltatott házbértől 7%, a készpénzben beszolgáltatandó biztosíték után pedig a háztulajdonos 6% kamatot fizet 624

Eladó cukrászda. Délvidéki megyeszékhelyen 65 év óta fennálló elsőrendű cukrász-üzlet családi okok miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 631

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárák tűz-betörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvételtnek.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk